

POSTAĆ HISTORYCZNA

Józef Bem

1794–1850

Żołnierz napoleoński, generał wojska polskiego, wódz powstania węgierskiego w czasie Wiosny Ludów, bohater dwóch narodów – polskiego i węgierskiego. Brał udział w powstaniu listopadowym, a po jego upadku udał się na emigrację. W 1848 r.

dowodził obroną rewolucyjnego Wiednia, a następnie walczył na Węgrzech, gdzie na czele sformowanego przez siebie batalionu odniósł kilka zwycięstw. W sierpniu 1849 r. został mianowany przez rząd węgierski wodzem naczelnym rewolucyjnej armii węgierskiej. Po upadku powstania przedostał się do Turcji, gdzie po przejściu na islam działał jako Murat Pasza w nadziei na konflikt zbrojny z Rosją. Zmarł w Aleppo w Syrii.

Polscy i węgierscy weterani zostali przedstawieni na stronie z albumu wydanego w 40. rocznicę utworzenia polskiego legionu na Węgrzech. W skład oddziału weszli ochotnicy, którzy przybyli na Węgry po klęsce Wiosny Ludów w Galicji.

■ *Za waszą i naszą wolność*

Podczas Wiosny Ludów w armiach rewolucyjnych walczyło wielu Polaków. Kierowali się hasłem *Za waszą i naszą wolność*. Wśród nich znaleźli się zarówno polscy oficerowie, którzy po upadku powstania listopadowego udali się na emigrację, jak i artyści. Wielu pełniło funkcje dowódcze w armiach rewolucyjnych.

Na Półwyspie Apenińskim Polacy, często pełniąc role dowódców, walczyli po stronie Włochów, którzy dążyli do zjednoczenia państwa. Naczelnym wodzem wojsk sardyńskich walczących z Austriakami był generał Wojciech Chrzanowski, a armię sycylijską dowodził generał Ludwik Mierosławski. W Rzymie Adam Mickiewicz utworzył legion, który bronił miasta i walczył z oddziałami francuskimi.

Polacy wspierali również węgierskie dążenia do uzyskania niepodległości. Na czele polskiego legionu na Węgrzech stał Józef Wysocki. Największą sławą jednak okrył się generał Józef Bem, walczący najpierw w obronie rewolucji w Wiedniu, a następnie wraz z generałem Henrykiem Dembińskim w powstaniu węgierskim przeciwko Habsburgom. Obaj po klęsce Węgrów wyjechali do Turcji.

ĆWICZENIA

1. Przedstaw okoliczności wybuchu powstania w Wielkopolsce w 1848 r.
2. Oceń decyzję władz austriackich o uwłaszczeniu chłopów w 1848 r.
3. Wyjaśnij, jakie znaczenie miały działania na rzecz wzrostu polskiej świadomości narodowej w zaborze pruskim.
4. Scharakteryzuj wkład Polaków w wydarzenia Wiosny Ludów w Europie.